

Cauza C-98/24**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

6 februarie 2024

Instanța de trimitere

Obvodní soud pro Prahu 1 (Republica Cehă)

Data deciziei de trimitere:

29 ianuarie 2024

Părțile din procedură:

L.P.

A. K.

R. K.

R. F. von K.-K.

Cerere de decizie preliminară adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene**Instanța de trimitere**

Obvodní soud pro Prahu 1 (Tribunalul Sectorului Praga 1, Republica Cehă), [omissis] reprezentat de comisarul judiciar desemnat în acest scop [omissis], notar la Praga [omissis], Republica Cehă,

Obiectul procedurii succesoriale inițiale:

1. Testatorul L. K., domiciliat la momentul decesului său la P., Republica Cehă, a decedat la 24 august 2022, iar instanța a stabilit, pe baza declarațiilor părților și a probelor scrise (extrase din starea civilă germană), că defunctul era văduv și avea două fiice, E. D. și N. K., precum și nepoți - A. K., R. K. și R. F. von K.-K., care sunt copiii lui N. K.
2. În urma unor cercetări în registrul actelor juridice pentru cauză de moarte, deținut de Notářská komora České republiky (Camera

Notarilor din Republica Cehă), a rezultat că defunctul a lăsat două dispoziții pentru cauză de moarte:

- o declarație de dezmoștenire, redactată sub forma unui act autentic (act notarial) de I. S., notar la P., la 23 iunie 2015, cu referința NZ 149/2015; în dreptul ceh, era vorba (în sens larg) despre un tip de dispoziție pentru cauză de moarte (a se vedea Fiala, Drápal și alții, p. 62), redactat înainte de intrarea în vigoare a Regulamentului 650/2012 [Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor (JO 2012, L 201, p. 107) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 650/2012”), regulament care este aplicabil de la 17 august 2015;
 - un testament, întocmit sub forma unui act autentic (act notarial) de R. N., notar la P., la 20 decembrie 2017, cu referința NZ 563/2017, actul autentic menționat cuprinzând și alegerea legii aplicabile succesiunii în sensul articolului 22 alineatul (1) din Regulamentul nr. 650/2012.
3. În observațiile sale din 30 noiembrie 2022, avocatul fiicei N. K. și al nepoților A. K., R. K. și R. F. von K.-K. a arătat că defunctul și soția sa, E. K., născută la 20 decembrie 1927 și decedată la 9 ianuarie 2007, întocmise la 2 noiembrie 1999, în fața domnului J. F., notar public la H., Republica Federală Germania, un testament conjunctiv (în germană un „gemeineschaftliches Testament”) în temeiul bürgerliches Gesetzbuch (Codul civil; denumit în continuare Codul civil german), cunoscut și sub denumirea de „testament berlinez”. Acest testament conjunctiv a fost ulterior modificat în parte prin intermediul unei declarații comune a soților, efectuată la 8 februarie 2001 în fața domnului J. F., notar la H., Republica Federală Germania. Potrivit avocatului fiicei și al nepoților defunctului, acest testament conjunctiv, astfel cum a fost modificat prin declarația ulterioară menționată mai sus (denumit în continuare „testamentul conjunctiv al soților”), era și este o expresie valabilă a ultimei voințe comune a defunctului și a soției sale, E. K., care a fost redactat în conformitate cu dispozițiile în vigoare ale dreptului german. În memoriul său din 30 noiembrie 2022, avocatul fiicei N. K. și al nepoților A. K., R. K. și R. F. von K.-K ai defunctului a explicat de asemenea în detaliu conținutul testamentului conjunctiv al soților și reglementarea Codul civil german și a concluzionat că defunctul și soția sa și-au limitat în mod expres libertatea de a dispune prin testament (în *limba* germană Testierfreiheit) în cazul decesului unuia dintre ei. În opinia sa, după decesul unui testator, celălalt testator nu putea modifica cercul moștenitorilor săi decât prin desemnarea ca atare a unora dintre persoanele care figurează în testamentul conjunctiv al soților și, prin

urmare, să aleagă numai între fiicele sale, și anume N. K. și E. D., și copiii acestora. Avocatul lui N. K. și al nepoților A. K., R. K. și R. F. von K.-K. a justificat astfel *efectul* denumit „obligatoriu”, care are drept consecință fixarea raporturilor juridice ale testatorilor care întocmesc un testament conjunctiv, raporturi care, după decesul primului dintre soți, nu mai pot fi modificate altfel decât prevede testamentul conjunctiv al soților.

4. În decizia ref 37 D 227/2022-118 atacată cu apel, instanța de trimitere a ajuns la concluzia că, în temeiul articolului 4 din Regulamentul nr. 650/2012, instanțele competente la nivel internațional să hotărască cu privire la succesiune erau instanțele cehe și că competența teritorială era întemeiată pe articolul 98 alineatul (1) litera (a) din zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (Legea nr. 292/2013 Sb. privind procedurile judiciare speciale; denumită în continuare „Legea privind procedurile judiciare speciale”). Aceasta a concluzionat de asemenea că legea care reglementează succesiunea în ansamblul său era, în temeiul articolului 22 alineatul (1) din Regulamentul nr. 650/2012, legea cehă.
5. Instanța de trimitere a pus capăt statutului de parte a fiicei supraviețuitoare a defunctului, N. K., în procedura succesorală și a decis să continue procedura doar cu doamna L. P., unica moștenitoare a testatorului potrivit testamentului redactat la 20 decembrie 2017.
6. În urma apelului declarat de fiica N. K. și de nepoții A. K., R. K. și R. F. von K.-K., instanța de apel a confirmat în parte decizia instanței de trimitere (partea din dispozitiv prin care se pune capăt statutului de parte în procedură al lui N. K., fiica defunctului), a anulat în rest decizia și a trimis cauza spre rejudecare la prima instanță.
7. Instanța de apel a citat articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 650/2012 („În cazul în care o persoană are capacitatea de a întocmi o dispoziție pentru cauză de moarte în conformitate cu articolele 24 sau 25, schimbarea ulterioară a legii aplicabile nu afectează capacitatea sa de a modifica sau de a revoca o astfel de dispoziție”). Aceasta a concluzionat următoarele: capacitatea (posibilitatea juridică) a testatorului de a modifica sau de a revoca partea din testamentul conjunctiv în care acesta și-a desemnat nepoții ca moștenitori (în cazul decesului anterior al soției sale) este reglementată în mod necesar de legea germană, iar nu de legea cehă [...], instanța de apel consideră că această concluzie nu este contrară nici afirmațiilor Magdalenei [Pfeiffer], op. cit., p. 173). Potrivit instanței de apel, o atare opinie nu implică altceva, în situația de fapt din prezenta cauză, decât că, în cazul în care testatorul ar avea, în temeiul legii germane „alese” [a se vedea articolul 83 alineatul (4) din Regulamentul nr. 650/2012], capacitatea de a întocmi un testament conjunctiv, are capacitatea de a-l modifica

sau de a-l revoca în orice moment ulterior în temeiul legii germane, în pofida dispozițiilor unei alte legi aplicabile [remarcă: și anume, al legii care reglementează succesiunea în ansamblul său) la momentul modificării sau revocării, altfel spus fără a aduce atingere dispozițiilor legii cehe alese ulterior de către testator. Potrivit instanței de apel, faptul că dispozițiile legii cehe nu numai că nu împiedicau testatorul să revoce desemnarea moștenitorilor săi în testamentul conjunctiv, dar îi permitea să facă acest lucru fără nicio restricție (spre deosebire de legea germană), nu are nicio incidență asupra aplicabilității legii germane pentru modificarea sau revocarea testamentului conjunctiv al soților.

8. Instanța de apel a dispus ca instanța de prim grad de jurisdicție să stabilească (după ce va fi stabilit conținutul legii germane) dacă (și, dacă este cazul, în ce condiții) este posibil, în temeiul legii germane, să se înlăture efectele părții relevante din testamentul conjunctiv al soților – cea în care testatorul și-a desemnat nepoții A. K., R. K. și R. F. von K.-K. drept moștenitori, astfel cum a procedat testatorul în declarația de dezmoștenire din 23 iunie 2015 și în testamentul din 20 decembrie 2017. Numai ulterior va putea fi soluționat litigiul privind dreptul succesoral dintre moștenitoarea desemnată în testamentul din 20 decembrie 2017, L. P., și nepoții citați de defunct. [...] În temeiul legii germane, este necesar să se aprecieze efectele desemnării lui L. P. ca moștenitoare a defunctului în testamentul din 20 decembrie 2017 și efectele dezmoștenirii nepoților A. K., R. K. și R. F. von K.-K. în declarația din 23 iunie 2015.

Obiectul și temeiul juridic al întrebărilor preliminare:

Instanța de trimitere adresează trei întrebări. **Prima întrebare** privește definiția noțiunii „dispoziție pentru cauză de moarte”. Instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 650/2012 sau, mai precis, articolul 83 alineatele (3) și (4) coroborat cu articolul 3 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 650/2012 trebuie interpretat în sensul că noțiunea „dispoziție pentru cauză de moarte” include și declarația de dezmoștenire. În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, a **doua întrebare** privește stabilirea legii care devine legea aplicabilă succesiunii în cazul în care testatorul, care avea mai multe cetățenii, a întocmit mai multe dispoziții pentru cauză de moarte înainte de 17 august 2015. În sfârșit, a **treia întrebare** privește interpretarea articolului 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 650/2012 și modul în care această dispoziție exclude orice incidență a unei modificări ulterioare a legii aplicabile asupra capacității unei persoane de a modifica sau de a revoca o dispoziție pentru cauză de moarte care a fost întocmită.

Întrebările preliminare:

1. Articolul 83 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 650/2012 coroborat cu articolul 3 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 650/2012 trebuie interpretat în sensul că noțiunea de dispoziție pentru cauză de moarte include și declarația de dezmoștenire [?]
2. În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, articolul 83 alineatul (4) din Regulamentul nr. 650/2012 trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care testatorul a adoptat anterior datei de 17 august 2015 mai multe dispoziții pentru cauză de moarte care erau conforme cu legea unui stat pe care testatorul ar fi putut să o aleagă în temeiul Regulamentului nr. 650/2012, legea care se consideră a fi fost aleasă ca lege aplicabilă succesiunii este cea potrivit căreia testatorul a adoptat ultima dispoziție pentru cauză de moarte înainte de 17 august 2015 [?]
3. Articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 650/2012 trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care testatorul ar fi limitat în capacitatea sa de a dispune prin testament ca urmare a unei dispoziții pentru cauză de moarte adoptate înainte de 17 august 2015 în conformitate cu legea care reglementa succesiunea sa în ansamblu, și dacă, în urma modificării ulterioare a acestei legi, au fost aduse modificări în condițiile de exercitare a capacității sale de a dispune prin testament, testatorul rămâne limitat în capacitatea sa de a dispune prin testament în conformitate cu legea care s-ar fi aplicat succesiunii sale dacă ar fi decedat la data încheierii pactului asupra unei succesiuni viitoare, și aceasta independent de faptul că, în temeiul legii care reglementează succesiunea în ansamblul său la data decesului, testatorul avea dreptul de a anula pactul asupra succesiunii viitoare (de a-l revoca sau de a-l modifica) [?]

Dispozițiile relevante ale dreptului Uniunii:

articolul 19 alineatul (3) litera (b) TUE,

articolul 267 primul paragraf litera (b) TFUE,

articolul 3 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 650/2012,

articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 650/2012,

articolul 83 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 650/2012.

Dispozițiile relevante ale dreptului național:

Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém (Legea nr. 91/2012 Sb. privind dreptul internațional privat): articolele 2 și 73a,

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (Legea nr. 89/2012 Sb. de instituire a Codului civil; denumit în continuare „Codul civil ceh”): articolele 1476, 1491-1497, 1537 și 1538, 1576, 1642, 1643 și 1646,

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (Legea privind procedurile judiciare speciale): articolul 1, articolul 2 litera f), articolul 3 alineatul (1), articolul 98 alineatul (1) litera (a), articolele 100, 101, 103, 110, 113, 138 și 169,

Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (Legea nr. 358/1992 Sb. privind notarii și activitățile acestora (Codul notarial): articolele 4, 7, 8, 13, 35b,

Vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy (Decretul nr. 37/1992 Sb. privind Regulamentul de procedură al instanțelor districtuale și al instanțelor regionale): articolul 90.

Doctrina națională citată:

M. [Pfeiffer], Dědický Statut – právo rozhodné pro přeshraniční dědické poměry. Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017;

R. Fiala, L. Drápal și alții, Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475-1720). Komentál». Praha, C. H. Beck, 2022, ediția a 2-a..

Motivare succintă a cererii de decizie preliminară:

Instanța de trimitere adresează întrebările preliminare, întrucât a ajuns la concluzia că o decizie privind interpretarea sau validitatea dreptului Uniunii este indispensabilă pentru a-i permite să se pronunțe. În opinia sa, nu este vorba aici, în sensul Hotărârii din 6 octombrie 1982, Cilfit și alții (283/81, EU:C:1982:335), despre un „acte clair” sau „acte éclairé”.

Cu privire la **prima** întrebare preliminară:

1. În temeiul Codului civil ceh, sunt dispoziții pentru cauză de moarte în sensul restrâns al termenului un pact asupra unei succesiuni viitoare, un testament sau un codicil (articolul 1491 din Codul civil ceh), cu precizarea că testamentul conjunctiv este interzis în mod expres (articolul 1496 din Codul civil ceh). Un testament conjunctiv ar putea fi considerat un „pact asupra unei succesiuni viitoare” în sensul articolul 3 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 650/2012, concluzie la care a ajuns de altfel și Oberster Gerichtshof din Austria

(Curtea Supremă) (a se vedea hotărârea ref. 2 Ob 123/19f din 29 iunie 2020). În aceste condiții, doctrina cehă clasifică de asemenea, printre dispozițiile pentru cauză de moarte în sensul larg al termenului, și alte acte juridice ale testatorului care nu sunt menționate în mod expres la articolul 1491 din Codul civil ceh, prin care acesta reglementează raporturile după decesul său. Pe lângă testament, pactul asupra unei succesiuni viitoare și codicilul, este vorba în special despre **declarația de dezmoștenire** (a se vedea Fiala, Drápal și alții, op. cit., p. 62).

2. Instanța de trimitere consideră că a interpreta dispozițiile articolului 83 alineatul (4) coroborat cu articolul 3 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 650/2012 în sensul că declarația de dezmoștenire face parte de asemenea din dispozițiile pentru cauză de moarte în înțelesul articolului citat, pe lângă testament, testament conjunctiv sau pact asupra unei succesiuni viitoare, este un demers pertinent, just și conform principiului de a dispune de proprietate în înțelesul său obișnuit, care constând în aceea că testatorul ia o dispoziție pentru cauză de moarte pozitivă, desemnându-și moștenitorii, sau o dispoziție pentru cauză de moarte negativă, privându-și moștenitorii rezervatari (copiii săi, eventual descendenții mai îndepărtați) de dreptul lor la rezerva succesorală și de dreptul lor asupra succesiunii [situația ar putea fi aceeași pentru articolul 83 alineatul (3) din Regulamentul nr. 650/2012]. Potrivit instanței de trimitere, declarația de dezmoștenire este una dintre formele dispoziției testamentare negative și constă, pentru testator, în a-și exprima exterior voința ca anumite persoane, pe care legea le desemnează drept moștenitori, să nu moștenească. Această situație este similară cu cea în care testatorul desemnează anumite persoane ca moștenitori ai săi într-un testament (testament conjunctiv sau pact asupra unei succesiuni viitoare). Fie prin testamentul său (testament conjunctiv sau pact asupra unei succesiuni viitoare), fie printr-o dispoziție testamentară negativă (cu alte cuvinte, o declarație de dezmoștenire), testatorul își reglementează succesiunea, cu alte cuvinte **reglementează raporturile (juridice) după decesul său**.
3. Doctrina cehă, în conformitate cu Codul civil ceh, concepe instituția dezmoștenirii ca fiind faptul de a priva un moștenitor rezervatar de dreptul său asupra succesiunii (dezmoștenire totală) sau de a reduce dreptul său la rezerva succesorală (dezmoștenire parțială). În temeiul articolului 1643 alineatul (1) din Codul civil ceh, moștenitorii rezervatari sunt copiii defunctului și, dacă ei nu moștenesc, descendenții acestora. Din punctul de vedere al testatorului, dezmoștenirea este o anumită măsură (extremă) (*ultima ratio*) prin care testatorul sancționează descendentul său (nedemn) care a comis un act care întrunește elementele constitutive ale cel puțin unuia dintre motivele legale de dezmoștenire (cu privire la acest aspect, a se vedea Fiala, Drápal și alții, op cit., p. 388).

4. Articolul 3 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 650/2012 prevede însă în mod expres că prin dispoziție pentru cauză de moarte se înțelege numai un testament, un testament conjunctiv sau un pact asupra unei succesiuni viitoare; din această enumerare **lipsește**, în special, *codicilul* sau **declarația de dezmoștenire**. Articolul 83 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 650/2012 utilizează formularea „*dispoziție pentru cauză de moarte*”. Prin urmare, se ridică problema dacă, prin această formulare utilizată în articolul citat anterior, trebuie într-adevăr să se înțeleagă exclusiv cele trei tipuri de dispoziții pentru cauză de moarte menționate la articolul 3 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 650/2012 și faptul că nu constituie o dispoziție pentru cauză de moarte niciun alt act juridic al testatorului prin care acesta reglementează raporturile după decesul său. Instanța de trimitere consideră cel puțin illogic că noțiunea „*dispoziție pentru cauză de moarte*” include testamentul (prin care testatorul își desemnează moștenitorii sau chiar legatarii), dar nu și declarația de dezmoștenire (ca dispoziție testamentară negativă), prin care testatorul retrage unui moștenitor rezervatar dreptul la succesiune și dreptul la rezerva succesorală, în condițiile în care, procedând astfel, **testatorul reglementează de asemenea raporturile după decesul său**.

Cu privire la **a doua** întrebare preliminară:

1. În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, instanța de trimitere consideră că trebuie să se răspundă la întrebarea, încă nesoluționată, de a ști care este legea aplicabilă succesiunii în cazul în care un testator, care avea mai multe cetățenii, a întocmit mai multe dispoziții pentru cauză de moarte înainte de 17 august 2015.
2. Este posibil ca un testator să fi întocmit mai multe dispoziții pentru cauză de moarte înainte de 17 august 2015 și, în cazul în care avea mai multe cetățenii, a putut să facă acest lucru în conformitate cu legea mai multor state a căror cetățenie o avea la acel moment. În mod firesc, se ridică problema de a ști care dintre aceste legi devine, la momentul decesului testatorului, legea aplicabilă succesiunii în sensul articolului 83 alineatul (4) din Regulamentul nr. 650/2012. Instanța de trimitere pornește de la principiul că legea aplicabilă succesiunii ar trebui să fie cea potrivit căreia a întocmit ultima dispoziție pentru cauză de moarte înainte de 17 august 2015. În consecință, dacă testatorul L. K. a întocmit împreună cu soția sa E. K. la 2 noiembrie 1999 un testament conjunctiv în conformitate cu legea germană (în fața unui notar german), iar la 23 iunie 2015 acesta a întocmit, în fața unui notar ceh, în conformitate cu legea cehă, o declarație de dezmoștenire, atunci în temeiul articolului 83 alineatul (4) din Regulamentul nr. 650/2012, se consideră că legea cehă a fost aleasă ca lege aplicabilă succesiunii.

Cu privire la **a treia** întrebare preliminară:

1. **Pe de o parte**, există o interpretare doctrinală a articolului citat, în special în Germania, potrivit căreia finalitatea acestei dispoziții ar fi garantarea securității juridice, și că, având în vedere această finalitate, este de asemenea necesar să se aplice această dispoziție în cazurile în care modificarea legii aplicabile succesiunii nu a condus la pierderea de testator a capacității sale de a testa, ci a modificat (numai) condițiile de exercitare a acestei capacități. În temeiul acestei interpretări, și într-un astfel de caz, ar trebui să se aplice în continuare, pentru revocarea sau modificarea unei dispoziții pentru cauză de moarte, legea aplicabilă la momentul la care a fost adoptată dispoziția inițială pentru cauză de moarte (atunci când a fost redactat testamentul conjunctiv al soților). Pe de altă parte, instanța de trimitere pornește de la principiul potrivit căruia capacitatea de a dispune prin testament în conformitate cu articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 650/2012 trebuie interpretată în sensul că exclude incidența unei modificări ulterioare a legii aplicabile privind capacitatea persoanei de a modifica sau de a revoca o dispoziție pentru cauză de moarte. Prin urmare, dacă testatorul avea capacitatea de a dispune prin testament, acesta va avea întotdeauna capacitatea de a anula sau de a modifica ulterior o dispoziție pentru cauză de moarte.
2. Instanța de trimitere subliniază în special că articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 650/2012 avea în vedere inițial scenariul contrar celui din cauza succesorală examinată. Acesta viza situația în care testatorul, care avea capacitatea de a dispune pentru cauză de moarte în temeiul legii aplicabile la momentul actului, pierdea această capacitate ca urmare a unei modificări a legii aplicabile succesiunii și, prin urmare, nu ar fi putut să își revoce sau să își modifice dispoziția. Numai în temeiul doctrinei germane, scopul acestei dispoziții ar putea fi (de asemenea) asigurarea securității juridice (la care a făcut trimitere avocatul nepoților supraviețuitori) și, având în vedere acest scop, ar trebui să se aplice dispoziția în cauză și în cazurile în care modificarea legii aplicabile succesiunii nu a condus la pierderea de către testator a capacității de a dispune prin testament, ci (numai) la o modificare a condițiilor de exercitare a acestei capacități. Doctrina germană consideră că și în acest caz legea aplicabilă la momentul redactării dispoziției pentru cauză de moarte inițiale (și anume la momentul redactării testamentului conjunctiv al soților) ar trebui să se aplice în continuare pentru revocarea sau modificarea unei dispoziții pentru cauză de moarte. Acest aviz nu este însă unanim. Chiar și M. [Pfeiffer] consideră că, în cazul în care o persoană ar fi capabilă să dispună pentru cauză de moarte în temeiul legii aplicabile la momentul în care a îndeplinit acest act, ea poate în orice moment să modifice sau să revoce dispoziția adoptată în mod independent de dispozițiile relevante ale legii aplicabile în momentul modificării sau al revocării. Dacă

testatorul a avut capacitatea de a dispune prin testament, el va avea întotdeauna capacitatea de a anula sau de a modifica ulterior, în orice moment, dispoziția adoptată ([Pfeiffer], op. cit., p. 173).

3. Potrivit instanței de trimitere, din articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2201/2003 **nu rezultă** că ar trebui „perpetuată” limitarea capacității testatorului de a dispune prin testament potrivit legii care ar fi fost aplicabilă succesiunii acestui testator dacă ar fi decedat la data încheierii pactului asupra unei succesiuni viitoare, în pofida faptului că, în temeiul legii care reglementează succesiunea în ansamblul său la momentul decesului, testatorul avea dreptul să anuleze (să revoce sau să modifice) pactul asupra succesiunii viitoare.
4. În opinia instanței de trimitere, capacitatea de a dispune prin testament în temeiul articolului 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 650/2012 trebuie interpretată în sensul că exclude incidența unei modificări ulterioare a legii aplicabile privind capacitatea persoanei de a modifica sau de a revoca o dispoziție pentru cauză de moarte.

Cu privire la calitatea comisarului judiciar competent să formuleze în numele Tribunalului Sectorului Praga 1 o cerere de decizie preliminară:

1. Articolul 1 alineatul (1) din Legea privind procedurile judiciare speciale prevede următoarele: „Judecătorii examinează și se pronunță, în temeiul prezentei legi, cu privire la litigiile desemnate de prezenta lege”. Articolul 100 alineatul (1) din Legea privind procedurile judiciare speciale prevede: „Actele instanței de prim grad de jurisdicție în cadrul unei proceduri succesoriale sunt îndeplinite, în calitate de comisar judiciar, de notarul care a fost însărcinat de instanță, cu excepția cazului în care se prevede altfel în continuare”. Articolul 100 alineatul (2) din Legea privind procedurile judiciare speciale enumeră excepțiile, și anume actele cărora nu li se aplică articolul 100 alineatul (1) din Legea privind procedurile judiciare speciale, precizându-se că această enumerare nu menționează formularea unei cereri de decizie preliminară la Curtea de Justiție a Uniunii Europene; comisarul judiciar competent are deci dreptul de a iniția o astfel de procedură. Articolul 101 alineatul (2) din Legea privind procedurile judiciare speciale prevede: „Instanța decide cu privire la desemnarea notarului competent să acționeze după deschiderea procedurii, prin intermediul unei ordonanțe care nu trebuie notificată”.
2. Articolul 103 alineatul (4) din Legea privind procedurile judiciare speciale prevede: **Notarul**, candidatul la profesia de notar, notarul stagiar și angajatul notarului care a promovat examenul de calificare în temeiul unei alte reglementări **dispun, în cadrul procedurii succesoriale și pentru executarea actelor în calitate de comisar**

judiciar, de toate atribuțiile pe care le deține o instanță judecătorească în calitate de autoritate publică la exercitarea puterii judiciare”.

3. Articolul 90 alineatul (1) din Decretul 37/1992 prevede: „Decizia privind succesiunea indică prenumele și numele comisarului judiciar, adresa biroului său notarial și menționează că, în cadrul procedurii succesorală, notarul a fost însărcinat de instanța competentă în materie succesorală să îndeplinească acte în calitate de comisar judiciar. Adresa indicată în informațiile privind apelul pentru depunerea acțiunii este cea de la sediul instanței competente în materie succesorală și cea a biroului notarial al comisarului judiciar. Un exemplar scris al deciziei privind succesiunea este semnat de comisarul judiciar, reprezentantul notarului desemnat în temeiul articolului 24 alineatul (1) din Codul notarial, un asociat al notarului sau un candidat la profesia de notar care a fost desemnat de camera notarilor pentru a reprezenta notarul în exercitarea activității sale”.

[omissis]

DOCUMENT DELUSIV